
SAMLENOTAT

Udenrigsministeriet

Nordgruppen

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 400.M.26.
CC.: Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 26. september 2008
Emne: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets
forordning om handel med sælprodukter.
KOM(2008) 469 endelig.

1. Resumé.

EU-Kommissionen har fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning, der forbyder omsætning i samt import til, transit gennem og eksport fra EU af sælprodukter. Forslaget er Kommissionens svar på Parlamentets resolution fra september 2006 om at indføre sådanne foranstaltninger. Forslaget er baseret på traktatens artikel 95 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning (indre marked bestemmelse) og artikel 133 om bestemmelser vedr. den fælles handelspolitik.

Formålet med den foreslåede forordning er at sikre, at sælprodukter, der er tilvejebragt på en måde, der tilfører dyret unødvendig smerte og lidelse, udelukkes fra det europæiske marked.

Regeringen er sig de særlige danske hensyn i forhold til Rigsfællesskabet bevidst. Sælfangst er en legitim aktivitet, som i Grønland udføres på et bæredygtigt grundlag. Regeringen hæfter sig ved, at forslaget indeholder undtagelser fra forbuddet, såfremt sælen er dræbt på en human måde, eller stammer fra jagt drevet på inuitvilkår. Da Grønlands sælfangst vurderes at kunne falde ind under undtagelsen om jagt drevet på inuitvilkår, vil der umiddelbart stadig være mulighed for handel med sælprodukter til EU. I henhold til forordningsforslaget kræver denne handel, at produktet er certificeret eller mærket i henhold til de nye krav.

Rækkevidden af forslagens samfundsøkonomiske, statsfinansielle og administrative konsekvenser vil skulle undersøges nærmere sideløbende med, at forslaget forhandles. Det vurderes ikke, at miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark vil ændre sig, da forordningsforslaget ikke vil indvirke på reglerne for beskyttelsen af sælbestanden i de europæiske farvande.

2. Baggrund

Forslaget blev vedtaget af Kommissionen d. 23. juli 2008. Det blev fremsendt til Rådet i dansk version d. 3. september 2008. Forslaget er Kommissionens svar på Parlamentets resolution fra september 2006 om at indføre importforbud for sælprodukter dog med den undtagelse, at sådanne foranstaltninger ikke må få negativ indflydelse på Inuitsamfunds traditionelle jagtvilkår.

Der er 30 sælarter, og de forekommer normalt langs kysterne i klodens polar- og subpolarområder, men kan også findes i andre klimazoner. Heraf er omkring 15 arter med en skønnet bestand på 15-16 millioner dyr genstand for jagt. Der drives sæljagt året rundt, men jagtsæsonen varierer fra region til region og fra art til art. Canada, Grønland og Namibia tegner sig for ca. 60 % af de 900.000 sæler, der nedlægges om året. Andre lande, hvor der drives sæljagt, omfatter Island, Norge, Rusland og USA, og i EU forekommer sæljagt i Sverige, Finland og UK.

Sæler jages hovedsageligt på grund af deres skind, fedt og kød. De metoder, der anvendes til at aflive sæler, og metodernes effektivitet varierer. Der kan være tale om skydning og brug af net (som i Grønland), eller brug af køller, de såkaldte hakapiks (som i Canada).

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er baseret på traktatens artikel 95 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning (indre marked bestemmelse) og artikel 133 om bestemmelser vedr. den fælles handelspolitik. Således har forslaget et dobbelt sigte, idet det både har til formål at harmonisere EU-lovgivningen og forbyde handel til som indenfor Fællesskabet af sælprodukter.

Vedr. artikel 95: To medlemslande, Nederlandene og Belgien, har allerede vedtaget national lovgivning, der forbyder handel med sælprodukter. I begrundelserne til forordningsforslaget anfører Kommissionen, at der som konsekvens heraf har udviklet sig et fragmenteret indre marked, og der henvises til, at det i sådanne tilfælde kan retfærdiggøres, at der indføres fælles lovgivning for at modvirke en sådan fragmentering. Såfremt Kommissionens forslag vedtages, vil de fælles regler skulle erstatte nationale regler.

Vedr. artikel 133: I kraft af at forordningsforslaget drejer sig om restriktioner af handelen, dvs. import og eksport af sælprodukter, baserer forordningsforslaget sig også på den fælles handelspolitik.

Kommissionen begrundede grundlæggende sit initiativ med beskyttelse af dyrevelfærden og henviser til sin meddelelse af 23. januar 2006 om en EF-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd 2006 - 2010. Handlingsplanen er udformet i overensstemmelse med principperne i protokollen om dyrebeskyttelse og dyrevelfærd, som ved Amsterdam-traktaten blev knyttet til EF-traktaten som bilag. Handlingsplanen skal sikre en mere konsekvent og koordineret indsats til beskyttelse af dyr og dyrs velfærd på tværs af Kommissionens politikområder, idet der også skal tages hensyn til aspekter såsom de socioøkonomiske virkninger af nye foranstaltninger.

Forordningsforslaget tager endvidere udgangspunkt i en risikoanalyse af 6. december 2007 vedr. sæljagt og dyrevelfærd i den forbindelse (Animal Welfare Aspects of the Killing and Skinning of Seals – Scientific Opinion of the Panel on Animal Health and Welfare), som Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet har udarbejdet. Undersøgelsen baserer sig på indsamlede data vedr. sælfangst og udsagn fra eksperter. Konklusionen af denne undersøgelse er, at sæler kan og normalt aflives hurtigt og effektivt på måder, som ikke giver anledning til unødvendig smerte, men at det også er blevet dokumenteret, at effektiv aflivning ikke altid finder sted i praksis.

Endelig baserer Kommissionen sit forslag til forordning på en konsekvensanalyse af 6. april 2008 (Assessment of the Potential Impact of a ban of Products Derived from Seal Species). Analysen konkluderer, at forbuddet generelt vil have en ubetydelig økonomisk indvirkning på medlemslandene, dog med undtagelse af Danmark og Italien, som importerer skind til forarbejdning eller videresalg, hvorfor det vurderes, at den økonomiske påvirkning vil blive noget større. Den væsentligste socioøkonomiske påvirkning vurderes at finde sted i lande med inuitbefolkninger.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at man finder, at nærhedsprincippet er overholdt. Kommissionen begrundet dette med, at forordningsforslaget i henhold til artikel 95 vil harmonisere de forskelligartede bestemmelser, der pt. findes blandt medlemslandene og således eliminere et fragmenteret indre marked. Ligeledes vil denne harmonisering betyde, at såvel undtagelser fra forbuddet som indførelse af en certificerings- og mærkningsordning vil blive gennemført centralt og administreret ens.

Regeringen har ikke indvendinger mod Kommissionens betragtninger om nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

Formålet med den foreslåede forordning er at sikre, at sælprodukter, der er tilvejebragt på en måde, der tilfører dyret unødvendig smerte og lidelse, udelukkes fra det europæiske marked. Kommissionen fremhæver, at undersøgelser peger på, at sæler er dyr, som kan opleve smerte. Kommissionen oplyser, at den i sit forslag reagerer på de betænkeligheder, som EU-Parlamentet og borgere i EU har givet udtryk for, såfremt sæler aflives og flås på inhuman vis.

Omsætning i samt import til, transit gennem og eksport fra EU af sælprodukter forbydes, med mindre det fra ansøgers side kan dokumenteres, at sælen er dræbt på en human måde eller, at sælen stammer fra jagt drevet på inuitvilkår. Den såkaldte inuitundtagelse, artikel 3, er formuleret på en sådan måde, at Grønland, såfremt der gennemføres de nødvendige certificerings- og mærkningsordninger, må formodes at kunne fortsætte sin eksport til EU under denne klausul: ” Stk. 1 [dvs. forbuddet] finder ikke anvendelse på sælprodukter, der er fremstillet på grundlag af jagter, som inuitsamfundene driver i overensstemmelse med deres mangeårige tradition, og som bidrager til at opretholde deres livsform”.

Der kan endvidere opnås en undtagelse fra importforbuddet, såfremt det kan dokumenteres, at sælen er dræbt på en human måde. En række kriterier i forordningsforslagets bilag II specificerer, hvad der samlet set kræves og forstås herved. Bl.a. peges på, at jagtforholdene skal være reguleret, at jægerne skal gennemgå uddannelse, at uafhængig overvågning af jagten skal indføres, og at der skal rapporteres om, hvor og hvordan sælen er dræbt og med hvilken ammunition.

Såfremt sælprodukter søges eksporteret til EU, skal de således opfylde enten inuitbestemmelsen eller bestemmelsen om human jagt. Dernæst skal produkterne følges af et certifikat, der godtgør, at produkterne falder ind under undtagelsesbestemmelserne. Såfremt en certificering af produkterne ikke skønnes at være tilstrækkelig, vil produkterne også skulle mærkes. I

henhold til artikel 6 er det Kommissionen, der vil specificere, hvilke informationer, certifikaterne og mærkerne skal indeholde, ligesom det er Kommissionen, der vil kontrollere, om kravene er opfyldt og overholdt.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Afventer.

7. Gældende dansk ret og konsekvenserne herfor

Hvis forslaget vedtages vil forordningen være umiddelbart gældende i Danmark. Der vil dog i dansk ret skulle fastsættes en bestemmelse om straf for overtrædelser af forordningen.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Rækkevidden af forslaget samfundsøkonomiske, statsfinansielle og administrative konsekvenser vil skulle undersøges nærmere sideløbende med, at forslaget forhandles. Det vurderes ikke, at miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark vil ændre sig, da forordningsforslaget ikke vil indvirke på reglerne for beskyttelsen af sælbestanden i de europæiske farvande.

9. Høring

Kommissionens forslag er med frist d. 30. september 2008 sendt i høring ved følgende interessenter:

Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Kemisktekniske Artikler, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Skovforening, Dansk Transport og Logistik, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Erhverv, Det Økologiske Råd, Dyrenes Beskyttelse, Forbrugerrådet, Greenpeace, København Fur, Nephentes, Nordisk Jægersamvirke, Sportsfiskerforbundet, og WWF Verdensnaturfonden.

Herudover er Kommissionens forslag sendt til de grønlandske hjemmestyremyndigheder med opfordring til at sende det i høring hos relevante parter.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er sig de særlige danske hensyn i forhold til Rigsfællesskabet bevidst. Sælfangst er en legitim aktivitet, som i Grønland udføres på et bæredygtigt grundlag. Regeringen hæfter sig ved, at forslaget indeholder undtagelser fra forbuddet, såfremt sælen er dræbt på en human måde, eller stammer fra jagt drevet på inuitvilkår. Da Grønlands sælfangst vurderes at kunne falde ind under undtagelsen om jagt drevet på inuitvilkår, vil der umiddelbart stadig være mulighed for handel med sælprodukter til EU. I henhold til forordningsforslaget kræver denne handel, at produktet er certificeret eller mærket i henhold til de nye krav.

Regeringen er samtidig klar over, at opmærksomhed omkring sagen kan risikere at føre til, at markedet for sælprodukter forsvinder eller reduceres voldsomt til skade for fangererhvervet i Grønland. Dette skete under og efter drøftelserne om babysælsdirektivet i 1980'erne.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger endnu ikke offentlige kendte holdninger fra andre lande til Kommissionens forslag. Efter de første behandlinger i Rådsarbejdsgruppen synes der at tegne sig nogen enighed om sigtet og metoden i forslaget, men samtidig er der divergerende opfattelser af omfanget af undtagelser og af, hvordan forordningen effektivt kan implementeres.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er den 25. september 2008 oversendt nærheds- og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg samt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg til orientering.

Udenrigsministeriet